บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนาอย่างประเทศไทย แต่เรื่องของการศึกษาในประเทศไทยนั้น มีปัญหาต่าง ๆ มากมาย ปัญหายุ่งยากอย่างหนึ่งที่เกี่ยวกับการศึกษาก็คือ การจัดการมัธยมศึกษา ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เพราะประเทศไทยจำเป็นต้องอาศัยความก้าวหน้าทางการมัธยมศึกษา เพื่อผลิตกำลังคนสำหรับแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคม [1] ออลสัน [2] (Olson) กล่าวไว้ว่า "การศึกษาคือกรรมวิธีที่ปรับปรุงให้คนดีขึ้น และช่วยให้เขาเหล่านั้นมีชีวิตดีขึ้นทั้งที่โรงเรียน ที่บ้าน และที่ชุมนุมชน"

ปัญหาของการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการมัธยมศึกษาในประเทศไทยอย่างหนึ่งก็คือ หลักสูตรเน้นหนักในเรื่อง การเตรียมเด็กให้เข้าเรียนในมหาวิทยาลัยมากเกินไป [3] ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเพื่อให้ได้มาตรฐาน เป็นสิ่งที่ต้องกระทำอยู่เสมอ เพราะหลักสูตรเก่าที่ใช้มาเป็นเวลานาน ย่อมไม่ทันสมัย เนื่องจากสังคมเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพราะฉะนั้นการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาหลักสูตร

---

[1] ก่อ สวัสดิพาณิชย์, "การมัธยมศึกษาในประเทศไทย" ประมวลบทความเกี่ยวกับการมัธยมศึกษา (กรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2513), หน้า 2.

[2] Edward G. Olson (ed), The Modern Community School (New York : Appleton - Century - Crofts, Inc., 1954), p.98.

[3] ก่อ สวัสดิพาณิชย์, เรื่องเดิม, หน้า 1.

จึงมีความจำเป็น ปรีชา ธรรมมา [4] กล่าวว่า "การพัฒนาหลักสูตรมีความมุ่งหมายสำคัญเพื่อพัฒนาคน การกระทำใด ๆ ไม่ว่าต่อส่วนใดหรือทุกส่วนของหลักสูตร ย่อมหมายถึงการกระทำต่อคน จึงกล่าวได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรคือการพัฒนาคน การสร้างหลักสูตร ก็คือการสร้างคน ..."

คาสเวล (Caswell) และฟอสเฮย์ [5] (Foshay) กล่าวว่า "ทุกวันนี้โดยทั่วไปหลักสูตรเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ หลักสูตรคือประสบการณ์จริง ๆ ของเด็กในความดูแลของโรงเรียน..." ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงหลักสูตร จึงเป็นการเปลี่ยนแปลงเพื่อปรับให้เหมาะสมกับสภาพความต้องการของสังคม และการสร้างหลักสูตรเป็นกรรมวิธีที่ต้องทำร่วมกันหลายฝ่าย

หลักสูตร มิได้มีความหมายเพียงรายวิชาต่าง ๆ เท่านั้น แต่ยังประกอบด้วยประสบการณ์อื่น ๆ ทั้งหมดที่มี ซึ่งอยู่ในความดูแลของครูและโรงเรียน กูด [6] (Good) ได้ให้คำนิยามไว้ว่า หลักสูตรหมายถึง

1. รายวิชาต่าง ๆ ที่นำมาลำดับไว้อย่างมีระเบียบหรือลำดับขั้นเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จนจบ ได้รับประกาศนียบัตรหรือปริญญาในสาขาวิชาต่าง ๆ เช่นหลักสูตรสังคมศึกษา หลักสูตรวิชาพลานามัย เป็นต้น
2. เป็นการวางแผนเกี่ยวกับเนื้อหาและวัสดุ เกี่ยวกับการเรียนการสอน ซึ่งทางโรงเรียนได้จัดให้นักเรียน เพื่อให้นักเรียนมีคุณสมบัติพอที่จะจบการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางที่จะศึกษาต่อไปได้ ...

---

[4] ปรีชา ธรรมมา, "การพัฒนาหลักสูตรไทย" ประมวลบทบรรยายเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร (กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ, 2517), หน้า 10.

[5] Hollis L. Caswell and Wellesley A. Foshay, Education in the Elementary School (New York : American Book Company, 1948), p.277.

[6] Carter V. Good, Dictionary of Education (2d ed.; New York : Mc Grow-Hill, 1957), p.149.

หลักสูตรมัธยมศึกษาสายสามัญ ฉบับพุทธศักราช 2503 ได้แบ่งออกเป็น 2 ระดับคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หลักสูตรฉบับนี้เน้นหนักในเรื่องวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญได้เน้นหนักในเรื่องเตรียมเด็กให้เข้าเรียนมหาวิทยาลัยมากเกินไป [7] คือมุ่งความเจริญทางสมองอย่างเดียว เพราะในชั่วโมงที่เรียนสัปดาห์ละ 30 ชั่วโมงนั้น ไม่มีชั่วโมงพลานามัยเลย นับว่าเป็นการไม่ถูกต้อง เพราะนักเรียนในระดับนี้ร่างกายกำลังอยู่ในวัยเจริญเติบโต หรือกำลังย่างเข้าสู่วัยหนุ่มสาว มีความต้องการพัฒนาทางด้านร่างกาย อวย เกตุสิงห์ [8] ได้กล่าวถึงความสำคัญและธรรมชาติของร่างกายในการออกกำลังกายว่า

> การออกกำลังกายอย่างถูกต้อง เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกคนตั้งแต่แรกเกิดขึ้นถึงวัยชรา แม้ในคนไข้ก็ต้องออกกำลัง เพื่อช่วยให้ฟื้นสภาพได้รวดเร็วยิ่งขึ้น เด็กที่คลอดใหม่ ๆ ตองรอง ตอุงสบัดแขนขา เป็นการออกกำลังกายของเด็ก เด็กที่นอนนิ่ง ๆ เป็นเด็กที่เจ็บป่วย และอาจตาย เมื่อทารกโตถึงวัยเด็กจะตองกระโดดโลดเต้นอันเป็นการออกกำลังกาย ทำให้ร่างกายเจริญเติบโตแข็งแรง... ในวัยหนุ่มสาวการออกกำลังกายช่วยให้ระบบประสาท และจิตใจทำงานได้ดี โดยปกติผู้ที่อยู่ในวัยชรา การออกกำลังจะช่วยป้องกันรักษาอาการและโรคที่เกิดในวัยชราได้หลายอย่าง เช่นอาการเมื่อยขบ ท้องผูกเป็นประจำตลอดจนวิงเวียนหน้ามืด เพราะการไหลเวียนของเลือกไม่พอ

จะเห็นได้ว่าเรื่องของพลานามัยเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะฉะนั้นการจัดการศึกษา จะต้องคำนึงถึงปัญหาทางสุขภาพและพลานามัยอีกประการหนึ่งด้วย

---

[7] ก่อ สวัสดิพาณิชย์, เรื่องเดิม, หน้า 1.

[8] อวย เกตุสิงห์, "การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ" ศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬา องค์การส่งเสริมกีฬาแห่งประเทศไทย (เอกสารอัดสำเนา, 2514), หน้า 1.

เฟื่องฟุ้ง เครือตราชู [9] กล่าวไว้ว่า "ประเทศไทยต้องการการศึกษาที่จะส่งเสริมสุขภาพทางกาย และจิตใจของประชาชน วัตถุประสงค์ที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งของการศึกษาไม่ว่าระดับใด ๆ ควรส่งเสริมสุขภาพของเด็กและการให้สุขศึกษาพร้อมทั้งการจัดให้มีสภาพแวดล้อมที่ถูกต้องด้วยสุขาภิบาล และอนามัยส่วนบุคคล..."

ความสำคัญของสุขภาพและพลานามัย มีความจำเป็นไม่แต่เฉพาะบุคคลเป็นส่วนตัวเท่านั้น แต่มีความสำคัญต่อส่วนรวมทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง และการทหาร [10] อาจมีบางคนแย้งว่าเรามีแพทย์ มีโรงพยาบาลที่คอยให้การรักษาเราอยู่แล้ว ไม่จำเป็นเลยที่เราจะสนใจต่อเรื่องของสุขภาพให้มากนัก นับเป็นความเข้าใจที่ผิดมาก เพราะถึงแม้ว่าเราจะมีแพทย์ เราจะสร้างโรงพยาบาลและหน่วยงานต่าง ๆ ที่ต่อต้านและรักษาโรคต่าง ๆ แต่โรงพยาบาลและหน่วยงานต่าง ๆ เหล่านั้นไม่อาจขจัดโรคภัยไข้เจ็บได้หากประชาชนไม่มีความรู้ทางด้านสุขภาพในการช่วยเหลือตนเองและส่วนรวม เพราะฉะนั้นการให้การศึกษาในเรื่องสุขภาพ จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งและต้องทั่วถึงทุกระดับชั้น

การเรียนวิชาพลานามัยในประเทศไทยมีมานานแล้ว นับตั้งแต่การศึกษาสมัยใหม่เข้ามาในประเทศเป็นครั้งแรก คือใน พ.ศ.2441 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระบรมราชโองการ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาแผนใหม่

---

[9] เฟื่องฟุ้ง เครือตราชู, "แนวคิดในการสร้างหลักสูตรและการปรับปรุงการสอนการเรียนในชั้นประถมศึกษา" วิทยานิพนธ์ (พระนคร : พิมพ์ที่เกื้อกูลการพิมพ์, 2514), หน้า 22.

[10] กอง วิสุทธารมณ์, "การพลศึกษากับการพัฒนาประเทศ", เอกสารคำบรรยาย, ณ หอประชุมกรมการศาสนา, 28 มกราคม 2513, หน้า 8-9.

ในประเทศไทยขึ้น พลศึกษาก็เป็นวิชาสำคัญวิชาหนึ่งที่นักเรียนเรียนในชั้นประถม-ศึกษาและมัธยมศึกษา [11]

พ.ศ. 2452 [12] กระทรวงธรรมการได้เริ่มจัดตั้งสถาบันการศึกษาวิชาพลศึกษาสำหรับครูขึ้นเป็นครั้งแรก ณ สามัคยาจารย์สมาคม ในบริเวณโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เรียกว่าสโมสรกายบริหาร ต่อมา พ.ศ.2456 ได้ปรับปรุงขึ้นเป็นเอกเทศเรียกว่าห้องพลศึกษากลาง สำหรับเนื้อหาวิชาหรือหลักสูตรที่กำหนดให้เรียนคือกายบริหาร มวย ยูโด พันดาบ กระบี่กระบอง ยิมนาสติกส์ ลูกเสือ และกีฬาประเภทชุด ประเภทเดี่ยว เช่น ฟุตบอล ตะกร้อ เป็นต้น

ในปี พ.ศ. 2471 [13] มีหลักสูตรวิชาพลศึกษาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย (ปัจจุบันคือ ม.ศ.1 – 2 – 3) กำหนดให้เรียนวิชาดังต่อไปนี้

1. การสอนวิชาลูกเสือโท
2. การสอนกายบริหารหรือดัดตนจนจบวิธี
3. สอนดัดตน สอนหอยโหน
4. สอนการเล่นกีฬาต่าง ๆ

ในปี พ.ศ.2493 [14] มีหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย (ปัจจุบันคือ ม.ศ.1–2 – 3) กำหนดให้เรียนกิจกรรมทางพลศึกษาดังนี้ ฝึกซ้อมกำลังกายให้สมบูรณ์

---

[11] Vorasak Pienchob, "A Recommended Four-year Undergraduate Curriculum for Professional Preparation of Physical Education Teachers in Thailand," (Doctor's Thesis, School of Health Physical Education and Recreation, Indiana University, 1976), pp. 3-4.

[12] กระทรวงศึกษาธิการ, ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ 2435–2507, (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2507), หน้า 606.

[13] กระทรวงธรรมการ, หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย, (โรงพิมพ์กรมตำรวจ, 2471), หน้า 23.

[14] กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย 2493, (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2493), หน้า 35–36.

แข็งแรงตามความเจริญแห่งวัย โดยการเล่นกีฬาต่าง ๆ โดยเฉพาะกีฬาเป็นชุด การหัดกายบริหาร และการออกกำลังกายอื่น ๆ เช่นว่ายน้ำ แจวเรือ ขี่ม้า ขี่จักรยาน ตามสมควรแก่ภูมิประเทศ กำหนดให้เรียนครั้งละ 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ในปี พ.ศ.2503 [15] มีหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นกำหนดให้เรียนกิจกรรมพลศึกษาดังนี้

1. การเล่นที่ใช้จังหวะ หรือดนตรีประกอบ กายบริหาร ฟ้อนรำ การรำพื้นเมือง ฯลฯ
2. การหรุงตัว การเดิน วิ่ง การต่อตัว ฯลฯ
3. การเล่นที่ฝึกความคล่องแคล่วว่องไว ยืดหยุ่น หีบกระโดด ราวคู่ วิ่งแข่ง กระโดดเชือก
4. กีฬา
   ก. การเล่นที่ฝึกให้เกิดทักษะ เพื่อนำไปสู่การเล่นกีฬาใหญ่
   ข. การเล่นกีฬาใหญ่ เช่น บาสเกตบอล ฟุตบอล รักบี้ ว่ายน้ำ แบดมินตัน ตามความเหมาะสม
5. กรีฑา ฝึกเกี่ยวกับการวิ่ง การกระโดด การพุ่ง การทุ่ม และการขว้าง

หลักสูตรฉบับนี้กำหนดเวลาเรียนสำหรับมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง โดยแบ่งเป็น พลศึกษา 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และสุขศึกษา 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ในปี พ.ศ.2512 [16] ได้มีหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมแบบประสม โดยให้วิชาพลานามัยเป็นวิชาบังคับในหลักสูตร สำหรับวิชาพลศึกษา–

---

[15] กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น สายสามัญ พ.ศ.2503. (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2503), หน้า 28–31.

[16] โครงการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนมัธยมแบบประสม, คำอธิบายวิชาหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย โรงเรียนมัธยมแบบประสม. (สำนักพิมพ์ ค.ม.ส., ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 2, 2514), หน้า 6.

แบ่งเป็นภาควิชาบังคับ 11 วิชา ภาควิชาทดแทน 8 วิชา และภาควิชาเลือก 12 วิชา กำหนดให้เรียน 3 คาบต่อสัปดาห์

หลักสูตรที่กล่าวมานี้ ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายไม่เคยมีหลักสูตรวิชาพลานามัยเลย นอกจากโรงเรียนมัธยมแบบประสมซึ่งมีอยู่น้อยโรง จึงเป็นเรื่องที่ต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไขเพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการ การพัฒนาการของเด็ก ดังที่ประยูร ศรีประสาธน์ [17] ได้กล่าวถึงหลักสูตรการศึกษาของไทยว่า "หลักสูตรการศึกษาของไทยทุกระดับชั้น และทุกประเภทล้วนแต่มีความไม่เหมาะสม ล้าสมัย ยากแก่การนำไปปฏิบัติยากแก่การที่จะวัดความก้าวหน้าและพัฒนาการของเด็ก"

ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงได้ปรับปรุงหลักสูตร โดยให้วิชาพลานามัยเป็นวิชาบังคับวิชาหนึ่งตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2518 ซึ่งประกอบด้วยวิชาพลศึกษาและวิชาสุขศึกษา

พลศึกษา คือการศึกษาแขนงหนึ่งที่ใช้กิจกรรมการออกกำลังกาย ที่ได้เลือกสรรค์แล้ว เป็นสื่อของการเรียน และบังเกิดผลให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเหล่านั้น มีการพัฒนาในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม กู๊ด [18] (Good) นักการศึกษาคนหนึ่งได้ให้คำนิยามคำพลศึกษาไว้ว่า "พลศึกษาคือโครงการที่จัดขึ้นเพื่อการสอนและมีส่วนร่วม โดยใช้กล้ามเนื้อใหญ่ ๆ มุ่งหวังที่จะพัฒนาทางทักษะ กลไก ทัศนคติ และสุขนิสัย"

---

[17] ประยูร ศรีประสาธน์, "วิเคราะห์รายงานการวิจัยเกี่ยวกับการผึกหัดครูในประเทศไทย" วารสารสภาการศึกษา 7 (2 กันยายน 2515), หน้า 33.

[18] Carter V. Good, op.cit., p.398.

บุ๊ควอลเตอร์ และ ซ๊าก [19] (Bookwalter and Zwaag) ได้ให้คำนิยามของคำพลศึกษาไว้ว่า "พลศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ซึ่งมีความมุ่งหมาย สอดคล้องกับความมุ่งหมายทางการศึกษา พลศึกษามิได้เน้นความมุ่งหมายเฉพาะอย่างแต่มีความมุ่งหมายโดยทั่ว ๆ ไป เช่นเดียวกับการเรียนวิชาอื่น ๆ "

วรศักดิ์ เพียรชอบ [20] ได้กล่าวว่า

> วิชาพลศึกษาคือการศึกษาแขนงหนึ่ง ซึ่งมีวัตถุประสงค์และความมุ่งหมายเช่นเดียวกับการศึกษาอย่างอื่น ๆ คือเป็นวิชาที่จะส่งเสริมให้นักเรียนได้มีพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม จะแตกต่างจากวิชาอื่นบางก็ตรงที่วิธีการ และสื่อที่นำมาใช้ คือพลศึกษาใช้กิจกรรมการออกกำลังกาย หรือการเล่นกีฬาเป็นสื่อกลางของการเรียน โดยให้นักเรียนมีส่วนรวมในกิจกรรมพลศึกษาต่าง ๆ

อวย เกตุสิงห์ [21] ได้กล่าวว่า "วิชาพลศึกษาเป็นทั้งยา เป็นทั้งอาหาร และเป็นอาหารพิเศษที่ทุกคนต้องการ ถ้าขาดการออกกำลังกาย ก็เช่นเดียวกับคนขาดอาหาร"

---

[19] Karl W. Bookwalter and Harold J. Vander Zwaag, Foundations and Principles of Physical Education (W.B. Saunders Company Philadelphia, London, Toronto 1969), p. 4.

[20] วรศักดิ์ เพียรชอบ, "ความหมายและวัตถุประสงค์ของวิชาพลศึกษา" วารสารพลศึกษาสาร, ปีที่ 1, ฉบับที่ 11 (11 มิถุนายน 2512), หน้า 10.

[21] อวย เกตุสิงห์, "วิทยาศาสตร์การกีฬา" การประชุมสัมนาทางวิชาการพลศึกษา จัดโดยกรมพลศึกษา ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พลศึกษา, 6 – 8 ธันวาคม 2518 (เอกสารประกอบการบรรยาย)

สำหรับวิชาสุขศึกษา ซี วี กูด [22] (C.V. Good) ได้ให้คำจำกัดความว่า "วิชาสุขศึกษา คือการศึกษาแขนงหนึ่งที่ช่วยให้บุคคลมีความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง และการใช้ผลิตภัณฑ์ทางสุขภาพอย่างถูกต้อง ตลอดจนการมีสุขปฏิบัติและทัศนคติที่ดี"

โทมัส ดี วูด (Thomas D. Wood) กล่าวว่า "การสุขศึกษาคือกระบวนการที่ก่อให้เกิดประสบการณ์ ซึ่งเป็นผลให้บุคคลหรือชุมชนได้รับความรู้ มีทัศนคติและการปฏิบัติที่เกี่ยวกับสุขภาพ" [23]

จากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของประเทศไทย เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ.2516 ได้ปลุกให้สังคมไทยตื่นตัวหันมาพินิจพิจารณา ความเป็นมาของสังคมมากยิ่งขึ้นกว่าครั้งใด ๆ โดยเฉพาะในด้านการศึกษานั้น ได้มีเสียงวิพากย์วิจารณ์อย่างหนาหูจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับวงการศึกษาและผู้สนใจทั่วไปว่าการศึกษาของไทยไม่เหมาะสมกับกาลเวลาด้วยประการทั้งปวง

ดังนั้นในการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ.2517 [24] คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติเห็นชอบตามที่กระทรวงศึกษาธิการ เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา โดยมีหน้าที่พิจารณาเสนอแนวทางการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน และลักษณะอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับกาลเวลา เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ในระบอบประชาธิปไตย

---

22 Carter V. Good, op.cit., p.264.

23 สุชาติ โสมประยูร, "สุขภาพในแง่การศึกษา," ศูนย์ศึกษา, ปีที่ 4 ฉบับที่ 8 (สิงหาคม 2512), หน้า 41.

24 รายงานของคณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา, การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม (โรงพิมพ์ศูนย์การทหารราบ, 2518), หน้า 1-2.

คณะกรรมการได้พิจารณาแล้ว เสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2517 [25] เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หากคณะรัฐมนตรีรับหลักการ ตามแนวเสนอของคณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษาแล้ว เรื่องที่ดำเนินการได้เลย คือการปรับปรุงหลักสูตรและวิธีการวัดผล

คณะรัฐมนตรีเห็นชอบตามที่เสนอ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรฯ โดยกำหนดให้มีวิชาพลานามัยเป็นวิชาบังคับ ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย

การใช้หลักสูตรฯ ใหม่พร้อมกันทั่วประเทศย่อมมีปัญหาหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หลักสูตรฯ สร้างขึ้นโดยคณะกรรมการซึ่งอยู่ในส่วนกลาง แล้วประกาศใช้ทั่วประเทศพร้อมกันคือทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ซึ่งมีความแตกต่างกันตามสภาพแต่ละท้องถิ่น เพราะฉะนั้นการใช้หลักสูตรฯ ใหม่พร้อมกันทั่วประเทศโดยเฉพาะหลักสูตรวิชาพลานามัย ผู้วิจัยเชื่อว่ากรพลานามัยน่าจะมีปัญหาในการใช้หลักสูตรฯ ฉบับนี้ จึงมีความสนใจทำการวิจัยเรื่องนี้ เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่แท้จริงเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรฯ และรวบรวมข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่อาจจะเป็นประโยชน์ เพื่อให้การใช้หลักสูตรวิชาพลานามัยมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น.

---

25 เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในปี พ.ศ. 2511 อนันต์ อัศชู [26] ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาประมวลการสอนและปัญหาการสอนวิชาพลศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนรัฐบาลในภาคการศึกษาหนึ่ง" โดยใช้แบบสอบถาม อาจารย์ใหญ่ และครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในภาคการศึกษาหนึ่ง จำนวน 99 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่าการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนส่วนมากเน้นการเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายของนักเรียนให้มีความแข็งแรง กิจกรรมที่นิยมสอนกันมากคือ กายบริหาร การแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน โดยเน้นความสามัคคี การแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนเน้นในเรื่องกฎกติกากีฬาที่นิยมกันมากคือ บาสเกตบอล จำนวนครูพลศึกษา สถานที่และอุปกรณ์ ตลอดจนเครื่องอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เช่น ห้องน้ำ ห้องส้วม ยังมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ครูพลศึกษามีงานทางฝ่ายธุรการมากเกินไป

ในปี พ.ศ. 2512 ไพฑูรย์ จัยสิน [27] ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาในการจัดและดำเนินการพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมแบบประสม" โดยส่งแบบสอบถามครูพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมแบบประสม 44 คน จำนวน 13 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า จำนวนครูพลศึกษามีไม่เพียงพอ อุปกรณ์การสอน และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ มีไม่เพียงพอ อุปกรณ์การสอนหลักสูตรวิชาพลศึกษา ที่กำหนดให้สอนทั้งนักเรียน

---

[26] อนันต์ อัศชู, "การศึกษาประมวลการสอนและปัญหาการสอนวิชาพลศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น" (วิทยานิพนธ์, ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย, 2511).

[27] ไพฑูรย์ จัยสิน, "ปัญหาในการจัดและดำเนินการพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมแบบประสม" (วิทยานิพนธ์, ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย, 2512).

ชายมากกว่านักเรียนหญิง การจัดและการดำเนินการของโปรแกรมพิเศษ โรงเรียนได้จัดให้มีการตรวจร่างกายปีละครั้ง นักเรียนที่มีโรคประจำตัวมีเพียงบางชั้นหรือบางห้อง โรงเรียนได้จัดทำระเบียนข้อมูลเกี่ยวกับสภาพที่ผิดปกติไว้ แต่ไม่ละเอียด ส่วนใหญ่เมื่อพบเด็กที่ผิดปกติแล้วโรงเรียนมิได้จัดการอย่างใดเลย

ในปีเดียวกันนี้ [28] กรมพลศึกษาได้เสนอแนะเกี่ยวกับ "การพลศึกษาในโรงเรียน" ว่าการจัดการพลศึกษาที่สมบูรณ์นั้น ประกอบด้วยปัจจัย 6 อย่าง คือ

1. เครื่องอำนวยความสะดวกเพียงพอกับบทเรียน เช่นสนามเล่น สนามฝึกซ้อมและแข่งขัน โรงฝึกพลศึกษา

2. มีอุปกรณ์พลศึกษาและกีฬาเพียงพอกับความต้องการ และความสนใจของนักเรียน ทั้งอุปกรณ์ที่คงทนและอุปกรณ์ที่เสียง่าย

3. มีครูพลศึกษาได้สัดส่วนกับนักเรียน

4. มีงบประมาณเพียงพอในการดำเนินการพอสมควร ซึ่งอาจจะอาศัยจากโรงเรียน หรือจัดหามาพิเศษ

5. บทเรียนพลศึกษา ต้องวางแผนไว้ให้ชัดเจน และมีเนื้อหาตรงตามหลักสูตรของชั้นเรียนโดยทำเป็นโครงการตลอดปี แบ่งออกเป็นภาค เป็นรายสัปดาห์ และรายวัน

6. ให้เวลาเรียนสำหรับบทเรียนพลศึกษาอย่างเพียงพอตามที่กำหนดไว้

ในปี พ.ศ. 2514 เสงี่ยม พรหมบัญพงศ์ [29] ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาพลศึกษาประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับพุทธศักราช 2503" โดย

---

[28] กรมพลศึกษา, "การพลศึกษาในโรงเรียน" วารสารพลศึกษา ปีที่ 1, ฉบับที่ 4 (เมษายน 2512), หน้า 1–2.

[29] เสงี่ยม พรหมบัญพงศ์, "ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาพลศึกษาประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับพุทธศักราช 2503" (วิทยานิพนธ์, ปริญญากรุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย, 2514).

ส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ และครูพลศึกษา โรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรมวิสามัญศึกษาทั่วประเทศ ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูพลศึกษาที่มีวุฒิโดยตรง มีไม่ครบทุกโรงเรียน อัตราส่วนระหว่างครูพลศึกษาทั้งหมดต่อนักเรียนเท่ากับ 1 : 614 คน

2. ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และครูพลศึกษา เห็นว่าความมุ่งหมายในหลักสูตรหมวดวิชาพลานามัย มีความเหมาะสมดีแล้ว รวมทั้งมีความเข้าใจ และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาด้วย

3. ครูพลศึกษาที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาส่วนมากมีอายุระหว่าง 28 ถึง 32 ปี มีประสบการณ์ในการสอน 1 ถึง 5 ปี สอนวิชาพลศึกษา 1 ถึง 5 ชั่วโมง วิชาอื่น ๆ 10 ถึง 15 ชั่วโมง และมีหน้าที่อื่น ๆ อีก วุฒิประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง(พลศึกษา) มากที่สุด

4. การจัดเนื้อหาวิชาในหลักสูตร และประมวลการสอนโรงเรียนได้จัดครบตามที่ได้ระบุไว้ในหลักสูตรฯ แต่ส่วนมากเป็นกิจกรรมที่เบา ๆ และง่าย ๆ การสอนกีฬาเป็นชุด และกีฬาประเภทเดี่ยวมีบ้างแต่น้อย

5. อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ตลอดจนแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบยังไม่เพียงพอ

ในปีเดียวกันนี้ สุภาภรณ์ สุขถาวร [30] ได้วิจัยเรื่อง "ปัญหาการสอนวิชาพลานามัยในสถาบันฝึกหัดครู" โดยส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์ที่สอนวิชาพลานามัยอยู่ในสถาบันฝึกหัดครู 25 แห่ง จำนวน 74 คน พบว่า อาจารย์ผู้สอนมีไม่เพียงพอ

---

[30] สุภาภรณ์ สุขถาวร "ปัญหาการสอนวิชาพลานามัยในสถาบันฝึกหัดครู" (วิทยานิพนธ์, ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย, 2514).

ส่วนมากมีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ความมุ่งหมายของหลักสูตร และประมวลการสอนยังไม่สอดคล้องกันกับเนื้อหาวิชา และยังไม่เป็นแนวทางในการสอน การเลือกกิจกรรมการเรียนการสอน เนื้อหาของแต่ละวิชาที่เรียนยังไม่ได้สัดส่วนกับเวลาและจำนวนหน่วยกิต สถานที่สำหรับกิจกรรมในร่ม อุปกรณ์การสอน หนังสือ และวารสารต่าง ๆ มีไม่เพียงพอ โดยเฉพาะอุปกรณ์สุขศึกษาบางอย่างยังไม่มีเลย

ในปีเดียวกันนี้ สวัสดิ์ ทรัพย์จำนงค์ [31] ได้วิจัยเรื่อง "ปัญหาการสอนวิชาพลานามัยในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นในจังหวัดพระนคร" โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูที่สอนวิชาพลานามัยในระดับประถมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โรงเรียนเทศบาล โรงเรียนสังกัดกองโรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนสังกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดพระนคร รวม 140 โรงเรียน จำนวน 270 คน พบว่าสภาพการสอนพลศึกษาในขณะนั้น ส่วนใหญ่ครูประจำชั้นเป็นผู้สอน การสอนส่วนใหญ่เน้นให้นักเรียนเป็นผู้เล่นและผู้ดูที่ดี การดำเนินการสอนยังขาดหลักการและวิธีการที่ถูกต้อง สำหรับอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สถานที่ และบุคลากร ยังมีไม่เพียงพอ

ในปีเดียวกันนี้ เปล่งศรี เทพกุญชร [32] ได้วิจัยเรื่อง "ปัญหาการสอนพลศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดพระนครธนบุรี" พบว่า ครูใหญ่ส่วนมากไม่ให้การสนับสนุน อุปกรณ์และสถานที่มีไม่เพียงพอ และครูพลศึกษายังไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน

---

[31] สวัสดิ์ ทรัพย์จำนงค์, "ปัญหาการสอนวิชาพลานามัยในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น" (วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย, 2514).

[32] เปล่งศรี เทพกุญชร, "ปัญหาการสอนพลศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังพระนครธนบุรี" (ปริญญานิพนธ์มหาบัณฑิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2514).

ในปี ค.ศ.1963 สภาคณะกรรมการพลศึกษา สุขศึกษา และสันทนาการระหว่างชาติ [33] (ICHPER) ได้ทำการสำรวจเกี่ยวกับเรื่อง "พลศึกษาและการจัดเกมส์ในหลักสูตร" (Physical Education and Games in the Curriculum) โดยส่งแบบสอบถามไปยังสมาชิกของสมาคม จำนวน 106 ประเทศ ได้รับกลับคืน 48 ประเทศ พบว่าผู้ตอบได้เสนอปัญหาที่สำคัญของการพลศึกษา 2 ประการ คือ

1. ความต้องการในด้านตัวบุคคลที่จะสอนวิชาพลศึกษา
2. ความต้องการเกี่ยวกับสถานที่ที่ใช้ในการสอนวิชาพลศึกษา

ส่วนปัญหาอื่น ๆ รองลงมา คือ

1. ความต้องการเกี่ยวกับอุปกรณ์
2. ความช่วยเหลือในด้านการเงิน
3. ความเข้าใจที่ถูกต้องของประชาชนต่อการพลศึกษา

ในปี ค.ศ.1964 โรเซนทีน และโฟรสท์ [34] (Rosenstein and Frost) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Physical Fitness of Senior High School Boys and Games Participating in Selected Physical Education Program in New York State" โดยได้ทำการทดสอบนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนที่ได้จัดโปรแกรมพลศึกษาเป็นอย่างดี จำนวน 16 โรงเรียน และโรงเรียนที่จัดโปรแกรมพลศึกษาไม่ดี

---

33 ICHPER, ICHPER Questionnaires Report Part II : Physical Education and Games in the Curriculum (Washington D.C. : ICHPER, 1963), p.36.

34 Irwin Rosenstein and Renben B. Frost., Physical Fitness of Senior High School Boys and Girls Participating in Selected Physical Education Program in New York State. AAHPER Research Quarterly (Vol.35, No.3 October 1964), pp. 357-448.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 17782442

เท่าที่ควร 13 โรงเรียน ตามเกณฑ์ของ La Porte Score Card โดยใช้ข้อทดสอบของ New York Physical Fitness Test ผลของการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนที่มีโปรแกรมพลศึกษาดี มีสมรรถภาพทางกายดีกว่านักเรียนที่มีโปรแกรมพลศึกษาไม่ดี

2. นักเรียนที่มีโปรแกรมพลศึกษาดี ร่างกายแข็งแรงดี ทรวดทรงดี การทรงตัวดี มีความเร็ว ความคล่องแคล่วว่องไว และมีความอดทนดีด้วย

3. ความแม่นยำและความคล่องแคล่วว่องไวของเด็กชาย และการมีทรวดทรงดี และความเร็วของนักเรียนหญิงก็มิได้ขึ้นกับโปรแกรมพลศึกษาที่ดี

4. นักเรียนที่มีส่วนร่วมในการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน มีแนวโน้มที่จะทำให้คะแนนทดสอบสมรรถภาพทางกาย ดีกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมในการแข่งขันกีฬา

ในปี ค.ศ. 1971 โครี่ [35] (Korri) ได้ศึกษาเรื่อง "ปัญหาการสอนของครูพลศึกษาสตรี และความสัมพันธ์ต่อความสามารถในการสอนของผู้เรียนวิชาเอกพลศึกษาในรัฐมินเนโซต้า (Minnesota)" โดยใช้แบบสอบถาม ถามครูที่สอนวิชาพลศึกษา พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ขาดอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวก จำนวนนักเรียนแต่ละชั้นมากเกินไป ไม่สามารถจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้สนองความต้องการและความถนัดของแต่ละบุคคลได้ ครูพลศึกษามีชั่วโมงสอนมากเกินไป ทำให้ไม่มีเวลาเตรียมการสอน

---

[35] Lea Jean Korri "Instructional Problems Encountered by Woman Physical Education Teachers and Their Relation to teaching competency as Expressed by Physical Education Major in Minnesota" Dissertation Abstracts, Vol.31, No.10 (April 1971), p. 5181 A.

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัญหาของครูพลานามัยในการใช้หลักสูตรวิชาพลานามัย ฉบับปี พ.ศ.2518 ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ของโรงเรียนรัฐบาล ในเขตการศึกษา 3

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูพลานามัยของโรงเรียนรัฐบาล ในเขตการศึกษา 3 ซึ่งได้ใช้หลักสูตรวิชาพลานามัยประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับปี พ.ศ. 2518 โดยมีขอบเขตของปัญหา 5 ข้อดังนี้

1. ความเหมาะสม และการปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรฯ
2. ความเหมาะสม และการปฏิบัติในเรื่องเนื้อหาของหลักสูตรฯ
3. ความเหมาะสม และการปฏิบัติในเรื่องอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ
4. ความเหมาะสม และการปฏิบัติในเรื่องการวัดผลและการประเมินผล
5. อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่าง ๆ

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

1. เนื่องจากหลักสูตรฯ ฉบับนี้ครูพลานามัยยังใช้ไม่ครบตามกำหนด ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของหลักสูตรฯ ในส่วนที่ยังไม่ใช้จึงเป็นเพียงการคาดคะเน
2. แบบสอบถามที่ใช้นี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง อาจมีข้อบกพร่องได้

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาในการใช้หลักสูตรวิชาพลานามัยฉบับปี พ.ศ. 2518 อันเป็นแนวทางให้ผู้บริหารโรงเรียน ครูพลานามัย ได้ปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

2. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง และคณะกรรมการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร แก้ไขอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้การใช้หลักสูตรมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าและวิจัยเพิ่มเติมต่อไป

ข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้วิจัยถือว่าผู้ตอบแบบสอบถาม คือครูผู้สอนพลศึกษา และหรือสุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา 3 ให้คำตอบที่เชื่อถือได้และตรงกับความเป็นจริง.

คำจำกัดความ

ครูพลานามัย หมายถึง ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาและหรือสุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา 3

หลักสูตรวิชาพลานามัย หมายถึง หลักสูตรฉบับที่คณะกรรมการได้ร่างขึ้นและประกาศใช้ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในปีการศึกษา 2518 .

โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย หมายถึง โรงเรียนรัฐบาลสังกัดกรมสามัญศึกษาและเปิดสอนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

เขตการศึกษา 3 หมายถึง เขตการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย

1. จังหวัดสงขลา
2. จังหวัดชุมพร
3. จังหวัดนครศรีธรรมราช
4. จังหวัดสุราษฎร์ธานี
5. จังหวัดพัทลุง

จุดประสงค์ของหลักสูตรฯ หมายถึง จุดประสงค์ที่เขียนไว้ในหลักสูตรวิชาพลานามัยประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับปี พ.ศ. 2518

เนื้อหาวิชา หมายถึง เนื้อหาวิชาที่ระบุไว้ในหลักสูตรวิชาพลานามัยประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับปี พ.ศ. 2518

การวัดผลและการประเมินผล หมายถึง ระเบียบและวิธีการการใช้ระเบียบวัดผลตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับปี พ.ศ. 2518 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย